

"לְדוֹרוֹת"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: מנדל	שם פרטי: בטי
-------------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה:	בלועזית	שם נעורים:
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: בטי	בלועזית Betti	מין: ☐ ז ☐ נ תאריך לידה: 16/11/1932
מקום לידה (ישוב, מחוז): טקוץ'	בלועזית Tecuci	ארץ לידה: רומניה
שם פרטי של האב: סטרו	שם פרטי ושם נעורים של האם: מרים פייר	
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה): שם נעורים של האישה:		
מגורים קבוע לפני המלחמה : באקאו	בלועזית Bacău	ארץ המגורים: רומניה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): באקאו		
האם היית בגטאות? אילו ומתי?		
האם היית במחנות? אילו ומתי?		
מקום השחרור: באקאו	תאריך השחרור: 1944	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?		לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?
מקומות/מחנות בדרך לארץ:	שנת עליה: 1975	שם האנייה (אם עלה בדרך הים):

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה**(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון):** נא לכתוב בגוף ראשון

הייתי הבכורה מבין 8 ילדים בבית. אבא היה צבע אך בקושי התפרנס משום שהיה חולה עקב ניתוח אולקוס. היינו ילדים קטנים ולא היה מה לאכול, לא הלכנו לבית ספר, לא היה לנו מה ללבוש, לא נעליים ולא בגדים.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקואציה למרכז ברית המועצות):

כשבאו הגרמנים, היה עוצר מ-7 בערב עד 10 בבוקר למחרת. היה לנו אסור לצאת מהבית. אבא היה שם בלילות את כל השולחנות בבית על הדלת כדי למנוע מהגרמנים שהיו נכנסים לאנוס את הבנות בבתיים, אנחנו היינו 6 בנות. הגרמנים תפסו את בית הכנסת שממש צמוד לבית שלנו, שם הם תמיד שתי, השתכרו וניגנו ואז היו יוצאים לחפש בחורות. אבא לקח אותי, הבכורה בבית, לבית של משפחה נוצרית, כדי להסתיר אותי מהגרמנים. בשבתות ובחגים היה לוקח אותי קצת הביתה ליום או יומיים. הייתי בבית שלהם למשך כל המלחמה. אמא הייתה עם הילדים הקטנים בבית, לא היה מה לאכול. היו שולחים אותי אחרי השעה 22:00 לגוי שהיה עושה לנו פרוטקציה, לקחתי ממנו לחם, 2 חתיכות נוספות. כשהלכתי לשם פעם אחת בדרך חזרה 2 חיילים גרמנים התקרבו אלי ולקחו את הלחם וזרקו אותו לשולית של בוך. הם צחקו והלכו ואני נשארתי בוכה, הוצאתי את הלחם מהבוץ והלכתי הביתה. בבית סיפרתי לאמא מה שקרה והיא ניקתה את הלחם מהבוץ וחילקה ממה שנשאר. אני זוכרת שיום אחד יצאתי מהבית בלי הטלאי אחרי עשר וקיבלתי בגלל זה מכות רצח מחיילים.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ**(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):**

ביום שבאו הרוסים לשחרר את העיר שלנו, אבא הביא אותי הביתה והלך לעבודה. אני יצאתי לעשות קניות במכולת ואז התחילו מטוסים של הרוסים להפציץ את עמדות הגרמנים. הייתי ברחוב וכנסתי מהר לבית נטוש כדי להסתתר מההפצצות. גם לאחר המלחמה לא יצאנו מהעוני. הייתי בת 14 והיה יהודי עשיר שהעסיק אותי בפיצוח אגוזים במפעל שלו בתמורה לשק של קליפות, בהן היינו משתמשים לחימום הדירה. גרנו 10 נפשות ב-2 חדרים. ה'גוינט נתן לנו אוכל, אך עדיין סבלנו, בנות גילי הלכו לבית ספר ואני לא יכלתי. בגיל 15 יהודי אחר בעל בית חרושת לטקסטיל שריחם עלינו, לקח אותי לעבוד אצלו במפעל, קיבלתי שם משכורת, גרושים וגם אותם אבא היה לוקח כדי לפרנס את המשפחה. בשנת 1955 התחתנתי. התחלנו להתפרנס לאט לאט. נולדה לנו ילדה. הבת סיימה את התיכון בציונים מצטיינים, אבל לא קיבלו אותה לאוניברסיטה אפילו שעברה את כל הבחינות. בזמן הזה המשפחה שלי כבר הייתה בארץ. החלטנו בעלי ואני לשלוח את הבת לישראל, ובשנת 74 היא עלתה לארץ עם אישור ל-30 יום. בסוף המשפחה שלי שכנעה אותה לא לחזור, והיא התקבלה ללימודים בארץ. היינו עצובים שהיא לא חזרה. בנוסף המשפחה ניסתה לשכנע אותנו לבוא גם לארץ, אבל בתקופה הזו השלטון הרומני לא אפשרו לנו לעלות. באותה שנה בעלי נפטר, לדעתי הוא נפטר מעצב. באותו זמן בדיוק קיבלנו סופסוף את האישור לעלות לארץ ואני עליתי לבדי.

נא ספרי/ על חיך בארץ**(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):**

עליתי לבד לארץ. עשיתי אולפן אקדמאי בבית ברודצקי. למדתי שם עברית ואז עברתי לנתניה. אני חיה כיום חיים קשים, אין לי כסף, העמדת את הבית שלי למכירה. אני מאוד חולה ומטופלת בהרבה תרופות, בנוסף עברתי ניתוחים רבים. אני לא מסתדרת כלכלית. יש לי 3 נכדים ו-4 נינים.

ראיון: נעה ריינברג
 נתניה. נובמבר 2009

עריכה: קרן אלמוג